

FOLK & KIRKE

WWW.KIRKEN.NO/HAUGESUND
DESEMBER 2017 15. ÅRG. NR. 6

Kirka og byen

Voksne og barn i Vår Frelzers menighet har fått kirken sin på plass i pepperkakebyen på Gamle Slaktehuset. Det er fint å få lage noe kreativt av det man er stolt av og bryr seg om. Gleden er nok like stor for de som har laget en modell av barnehagen sin, skolen, treningscenteret og Byparken. I pepperkakebyen er det plass til alle, og overblikket en får når en ser alt i miniatyr gjør det ekstra lett å bli stolt av Haugesund. Byen vår.

Med plass til kirka.

Sjelehistorie

Steinar Feen var en av mange som skaffet seg boka «Sjelens betydning. En kulturhistorie» etter foredraget til professor Ole Martin Høystad på Haugesund folkebibliotek.

Side 8-9.

Årets medsøster

I portrettet denne gang får du møte Mercedes Aarvik, den bittelille kvinnen med det store hjertet.

Side 3.

Humoristen

Vamp-vokalist Jan Ingvar Toft tuller mye. Humor er viktig, selv med ulik grad av respons.

Side 4.

1. Navn, alder og menighet

Kurt Jansen, 48 år, Vår Frelsers og Rossabø menighet

2. Hva er din oppgave i menigheten?

Jeg sitter i Musikkutvalget i Vår Frelsers menighet og går med Folk og Kirke sammen med fru. Jeg spiller bass ved høytidelige og

uhøytidelige anledninger i flere av kirkene i byen.

3. Hvorfor er du frivillig medarbeider?

Det er et behov for frivillige, og det er fint å kunne være med og bidra med det man kan.

4. Hvorfor vil du anbefale andre å være medarbeider i en menighet?

Det trengs flere frivillige. Alle kan bidra med noe. Det er en fin måte å bli kjent med folk og kirken på.

5. Hva er det fineste du opplever i menigheten din?

Familiegudstjenester der det myldrer med barn. Høydepunktet er på julaften med jule-spill og «Deilig er jorden». Å få være med å spille på Kula og Myggen-festival er et annet stort høydepunkt. Barna våre har akkurat begynt å synge i Mini- og Maxi-gospel i Rossabø menighet. Hele familien gleder seg til årets juleforestilling. Og bassen står klar!

KIRKEVERGEN

«Driving home for Christmas...»

... synges det i en kjent julesang som handler om lengselen etter å komme hjem. Artisten Maria Mena synger i en annen sang om at hun vil hjem dit hun hører til, hjem til mennesker som aldri svikter og som minner henne om hvem hun er, «I have people close to me who never will desert me. Who remind me frequently what I was like a child». Begge sangene berører noe grunnleggende i oss mennesker, nemlig behovet for å høre til. Om det er å høre til i et parforhold, en familie, en vennegjeng, en klubb eller en menighet. Mange gleder seg til å komme hjem til jul. For noen er denne forventningen også knyttet til å komme hjem til sin kirke, sin menighet. Kanskje har de ikke vært der på et år - kanskje flere? Da kan det være godt å komme hjem til de kjente, kjære salmene, prestens forsøk på å formidle noe som skal treffe 6-åringen så vel som 86-åringen, orgelbrus og gamle venner eller naboer på kirketrappa, -«God jul, og vel hjem!»

Mange har meldt seg ut av den norske kirke de siste årene, noen har meldt seg inn. For enkelte har det vært overraskende å oppdage at de først og fremst meldte seg ut av sin lokale menighet. Vel, det er jul nå. Jesus kom for at du skulle få høre til hos Ham. Invitasjonen går til alle. Det er lov å komme hjem, om du er medlem eller ikke, om du kommer ofte eller sjelden.

Ta kirken i bruk, den er din. God jul!

Kjetil Nordstrøm

DEN NORSKE KIRKE I HAUGESUND

Folk og Kirke – nyheter fra Vår Frelsers, Rossabø og Skåre menigheter.

Utgis 6 ganger pr. år. Opplag 13.700.

Redaktør:

Eva Birkeland, eb355@kirken.no

Bestilling av annonser:

52 80 95 00 eller post.haugesund@kirken.no,

Adr: Kirkekontoret,
pb. 612, 5501 Haugesund

Samarbeidspartner layout/trykk:

Karmøy Trykkeri as

Sjelens kvaler

Sjelen er tema denne gang, og jeg ville gjerne sagt noen kloke ord om den. Det kan jeg heldigvis overlate til andre senere i bladet.

Men jeg våger meg på å knytte sjelen opp mot enkelte personlige egenskaper hos folk, og se det i lys av noe jeg er opptatt av.

Enkelt sagt mener jeg det å være sjelfull kan komme til uttrykk ved å være genuin, ekte, inderlig og samvittighetsfull. Kanskje også skapende og kunstnerisk.

Mens å være sjelløs gjerne blir det samme som å være kald, kynisk, overfladisk og uten samvittighet.

Noen mennesker anses å være mer i første kategori enn gjennomsnittet. Mens de med vedvarende oppførsel som passer den siste beskrivelsen, ofte blir betegnet som psykopater, i større eller mindre grad. De fleste befinner seg stort sett et sted imellom her, og beveger seg opp og ned i dette sjiktet.

Men hva med den tilsynelatende kalde og kyniske personen som lager filmer som berører, musikk som beveger og tekster som viser stor innsikt og empati. Det er stadig en kilde til fascinasjon. Kan man tro på det disse personene lager? Hvor mye kan man godta av slike personers framferd før man tar avstand fra det?

#metoo-kampanjen har rullet i høst, og først ute var filmskaper Harvey Weinstein. Jeg innrømmer å ha hørt lite om ham fra før, og kjente ikke spesielt godt til hvilke filmer han står bak. Men kunne jeg likt dem nå etter det som er kommet fram?

Forfatter og spaltist Linnea Myhre har sine kvaler med artisten Jahseh Onfroy. I innlegget «Hvordan tale en sadist som skaper stor kunst?» i Morgenbladet tidligere i høst, skriver hun om 19-åringen Onfroy som topper hitlister verden over samtidig som han er tiltalt for mishandling og kidnapping av sin gravide ekskjæreste. I en musikkvideo iscenesetter han at han henger en seks år gammel hvit gutt mens en afroamerikansk jevnaldrende ser på. Det som skiller ham fra mange andre kunstnere er at han ikke framstiller et skille mellom kunsten og virkeligheten. Han hevder å være det han synger om. Gjør det ham bedre og mer genuin? Eller kan Myhre omfavne musikken uten å like og respektere Onfroy?

Weinstein er ikke alene i filmbransjen om sin oppførsel, og vi er heller ikke helt ukjent med kunstnere fra tidligere tider eller andre bransjer som har gått langt over streken på ulike måter. Men hvor går grensen?

Kan man virkelig skape noe genuint som berører andre sjeler, samtidig som man trakasserer og trækker på folk i det daglige liv? Hvor kommer sjelen inn her?

Er det forskjell på å åpent vedgå at en er en drittsekk - slik Onfroy mer eller mindre gjør - og det å framstå som en sympatisk, vennlig og klok person? Er det bedre om en åpnet innrømmer det? Litt selvinnsikt er selvsagt ikke å forakte. Personlig synes jeg det er skumlere med de som fremstår som noe annet enn de er.

Eller kan en person genuint være begge ytterpunktene? Hvor stort språk kan det da være for det grenser til sykdom? Og er ting lettere å akseptere hvis personen er syk?

Jeg blir nok ikke helt klok på dette. Men uansett håper jeg saken om sjelens historie og betydning på side 8-9 kan være til ettertanke, og at vi får lyst til å se nærmere på det såkalt genuine i oss. Som jeg velger å tro er en bra ting for de fleste.

«I JOBB»:
Årets medsøster i Haugesund, Mercedes Aarvik, leder Bymisjonens arbeid med å skaffe rusbrukere en jobb å gå til. Selv har tilfældighetene ført henne langt avgårde - fra Cusco i Peru til et familieliv i Haugesund.

Foto: Sigmund Hansen.

- SE ALLE MENNESKER SOM EN RESSURS

sier Mercedes – en av fem søstre som kom til oss.

I høst ble hun kåret til «Årets medsøster». Juryen hadde 15 foreslåtte kandidater å velge mellom foran den store kvinnekongressen i Haugesund. En tilfeldig streik og en ung haugesundsturist som besøkte inkaenes rike i Peru førte til at Mercedes og alle hennes fire søstre havnet i Norge.....

Mercedes sitter på jobben i Bymisjonen og forklarer:

- Min storesøster, Flor, jobbet på et reisebyrå i Cusco, vår hjemby og inkaenes hovedstad, 3500 meter over havet. En gruppe turister strandet et ekstra døgn på grunn av en streik. Flor måtte hjelpe dem. I reisefølget var den unge haugesunderen Arne Vold. Sot musikk oppsto og Flor reiste den lange veien til Norge og Haugesund.

- Nå er fire av oss fem søstre gift her i byen - den femte er gift og bosatt i Stavanger, smiler Mercedes.

Flor inviterte Mercedes etter at hun var ferdig med videregående utdanning, i 1987.

- Jeg fikk begynne med tiendeklassingene på Hauge skole for å lære meg språket. Jeg kom til et harmonisk samfunn. Her var ikke streik og opptøyer, folk stolte på hverandre, mange låste ikke dørene når de gikk ut. Jeg kunne ikke se sosiale forskjeller i dette landet. På TV var det mest kosenyheter - sånn som «Norge Rundt». Myndighetene var ryddige og folk var snille.

Mercedes ville bli sykepleier. Da måtte hun først lære språket. Så tok hun hjelpepleierutdanning og et påbyggingsår for å få studiekompetanse. Så kom hun endelig inn på sykepleierskolen her i Haugesund. Etter noen år som sykepleier, begynte Mercedes i psykiatrien. Hun tok spesialutdanning og jobbet fra år 2000 til 2013 på psykiatrisk avdeling.

- Jeg stortrivdes. Vi hadde et fantastisk miljø.

Mann og barn

Storesøster Flor hadde også, indirekte, en finger med i spillet da Mercedes traff sin norske ektemann, Arne Aarvik - «bautaen i livet mitt», som hun sier i dag.

Mercedes var nemlig ute og spiste et godt måltid sammen med søsteren, Elena, for å feire at storesøsteren Flor hadde fått barn nummer to. Etterpå satt de på kaien i godværet. Da kom han og slo seg ned ved siden av dem. Mercedes hadde sett ham på høgskolen, der han tok ingeniørutdanning.

- Han spurte hvor vi kom fra og så brukte han «et av verdens dårligste sjekketriks», ler Mercedes i dag.

- Han spurte hvor vi kom fra og så brukte han «et av verdens dårligste sjekketriks»

Da vi svarte Peru, parerte han raskt med at han hadde vært der - i Lima. Mercedes likte ham og takket ja til å bli med i et selskap. Der sto Arnes kamerat som et spørsmålsteget da Mercedes nevnte at Arne faktisk hadde vært i Peru.

Arne måtte bare tilstå at det var en nødløgn, et spontant innfall for å vekke Mercedes interesse. Den dag i dag syntes hun det var så søtt at han øyeblikkelig ble tilgitt.

- Eg hadde jo begynt å like han, skjønte du, sier Mercedes på klingende haugesundsk. I 1992 giftet de seg og sammen har de guttene Espen Fernando (17) og Gunnar (13). I Peru lever fortsatt en flott pappa på 79 som døtrene har god kontakt med - ikke minst gjennom Skype.

I Bymisjonen

De siste fire årene har Mercedes ledet Bymisjonens «I Jobb Haugesund» - et lavterskeltiltak som gir 14 rusavhengige arbeid.

Det kan være fra rydding i hele byen til engleværksted, glassproduksjon på Kvala til salg av bladet «Asfalt». To arbeidsledere og 14 i «faste» stillinger. Flere har Kirkens Bymisjon ikke penger til i Haugesund. Flere morgener møter 18 - 20 opp i håp om en jobb.

- De møter opp kl 8 til frokost, så er det ut på jobb og deretter utbetaling av en symbolsk pengelønn. «I Jobb» feirer ti-årsjubileum i Haugesund i år. Tre har vært med hele tiden, én er helt rusfri nå. De er fra 20 til 65 år. De rydder blant annet byens gater.

De perfekte

Mercedes brenner for jobben sin. Hun ber oss se alle mennesker som en ressurs. Se også tiggere inn i øynene og hils på dem. På Instagram og Facebook flommer det over av menneskelig lykke. Samtidig er mange ensomme.

- De fleste i Norge klarer seg jo godt. Men likevel savner mange å bli sett - at noen spør med oppriktig interesse: Hvordan går det med deg?

I julen blir Mercedes «nesten som et barn», sier hun. Men kontrastene er enorme: I Peru står fattige i lange køer for et julebrød og en kopp kakao. I Norge forventer vi presanger, fine presanger, mange presanger. Julaften skal hun i Vår Frelses kirke på ettermiddagen. På natten til 1. juledag er katolikkene samlet til messe. Mercedes er «midt i mellom».

- Jeg definerer meg som kristen. Jeg er vokst opp i en katolsk familie, men jeg liker verdiene i Den norske kirke godt. Og jeg gleder meg veldig til jul, uansett.

Foto: Eva Birkeland

HA HA HA MED TOFT

Vi tok en prat med Jan Ingvar Toft om lay-downs, nøtteknekkere i rosa plysj og Jesus som byggesett. Og om humor som overlevelsesstrategi.

Jan Ingvar Toft sa først ja til intervju midt i en travel turné, men ble så litt redd for at eventuelle lange tankerekker om livssyn og filosofi kunne bli mye å ta fatt i mellom reising og konserter.

- Nå, lettere irritert over å ikke i det hele tatt klare oppgaven å skifte søppelposer i bandbussen, vurderer jeg det dithen at det beste vil være å takke nei til et intervju av dette kaliber akkurat nå, var den artige tilbakemeldingen på Messenger. Fulgt opp med bilde av en søppelbøtte, og kommentaren «bruker i snitt ni minutter på å finne åpningen». Deretter fulgt opp med bilde av et verksted i Åmot, og «da jeg endelig hadde fått dem på, bytta vi bil».

Tir n'a Noir og lay-down

- Hva om vi heller lager et intervju med tema humor og ironi?

Det kunne gå. Jan Ingvar Toft sier han tuller mye, men prøver å unngå fjas. Ironi har han litt problemer med.

- Ikke forstår jeg det selv, og fra mitt arbeid med barn tidligere kjenner jeg til usikkerheten de får når de voksne ler av noe over hodene på dem. Sarkasme er jeg heller ikke superbegeistret for. Men jeg liker at folk ler av meg når jeg kontrollerer det selv, og har brukt det mye på scenen. En gang hadde jeg en greit betalt halvtimes spillejobb for Statoil. Jeg stilte mutters alene, kun meg og gitaren - og begynte på Tir n'a Noir flere ganger, men

avbrøt meg selv hele tiden med noe jeg kalte lay-down. Det var humor på et veldig lavt nivå og jeg endte opp uten å synge en eneste sang. Og fikk betalt, sier Toft - som også gjerne tar en økt med stand-up eller «minilog» på Vampkonsertene.

- Jeg liker å leke med ord, og når jeg får en idé hender det at jeg legger det ut på Twitter, til minimal eller ingen respons. Men det at jeg gjør det, viser vel at jeg har et ønske om å bli klassifisert som vittig eller har et sterkt behov for respons.

56-åringen tror det hele kommer av sjenanse. Og at tullingen som barn og tenåring kanskje var en av få måter å få oppmerksomhet på. Han håper og tror i dag at han ikke var slem mot lærere og medelever; at tullingen heller var en snill variant av dette.

- Jeg vet godt at jeg ikke er spesielt morsom, og opplever ofte å være den i et selskap som høster minst latter, men humoren er likevel ett av flere desperate overlevelsesredskap jeg benytter i det sosiale. Jeg fikser ikke småprat i det hele tatt.

I konfirmasjoner og andre selskap er det lettest å ty til tulling eller lek med ungene uten dørs. Kanskje snakke med litt eldre folk om lokale fotballspillere fra 60-70-tallet. Eller i stillhet bruke lang tid på «å fikle en kake inn i kroppen med en u håndterlig teskje», som han sier.

Egen oppfatning av jul

Facebook-siden til Vamp-vokalistene inneholder også mange humoristiske innslag og trefende kommentarer. Et innlegg viser et bilde av Jesus i luftige svev foran disiplene, med Jan Ingvars kommentar «Jesus var en råtass på trampoline». I kommentarfeltet nedover ble Jesus av engasjerte deltakere kalt både «Fjæra», «Sus» og «Jesus Kriscrossfit». Eller han ble tillagt kommentaren «I can see my house from here». «Tør du ta noen lignende om Profeten Muhammed?» lurte noen på.

- Det er greit å bo i et land der det er lov å lage humor også ut av religion?

- Ja, men samtidig oppfatter jeg at religion er en av de få tingene man fremdeles skal være litt forsiktig med når det gjelder humor. Vi har jo blasfemiparagrafen eller hva det heter, og det er ikke så lenge siden "Life Of Brian" var forbudt vist i Norge, som det eneste landet utenom Irland. Men mot de negative aspektene ved religion bør vi bruke humor som et våpen der det er mulig.

Overfor utlendinger sier gjerne Jan Ingvar at Norge er det minst ulykkelige landet i verden.

- Det betyr akkurat det samme som når man sier at Norge er det lykkeligste landet, og er også mest fair overfor dem som jo faktisk er ulykkelige i dette landet. Har man litt tidspress er det fort gjort for en utlendig utlending å gå i den fella at man ser for seg Norge

PLAN B PÅ VILL- MARKSTUR

Skåre menighet arrangerte Plan B på skolenes planleggingsdag fredag 10. november. På tapetet stod villmarkstur, og ni barn trosset grått og fuktig vestlandsvær for å være med på ferden.

Fra Udland gikk turen via «Ølkona» til Tjelltjørn før de tok seg ned til sivilisasjonen igjen ved Sætro.

-I fantastisk spennende og krevende natur fikk barn og ledere tatt seg ut under tøffe forhold! Regn, søle og snø. Etter å ha hørt om at Jesus mettet tusenvis av folk på grunn av velsignelse, delte flokken niste og kjeks på Tjelltjørn, forteller turlleder Tom Landås.

Ranjita Bishwakarma og Shjirana Pakhrin fra Nepal, internasjonale studenter i praksis, var også med og hjalp til på turen.

Møtet med Udland kirke som kunne by på varm sjokolade og varmt fellesskap etter den regnvåte turen, ble en perfekt avslutning på en utfordrende dag i den lokale villmarken.

AV EVA BIRKELAND ■

Klar for tur:

Voksne Tom Landås og Reidun Flaten Qvale, studenter Ranjita Bishwakarma og Shjirana Pakhrin og ungdomshjelpere Sofie Meland og Solveig Vik.

Barna er Erian Johnsen, Nora Eidesvik, Liva Eidesvik, Emil Rachor, Thea Emilie Olsen, Tirill Atherton, Ingunn Aanensen, Live Nordstrøm og Theo Dahlrøed.

Dagen begynte med sang inne i Udland kirke.

Lystening

Spisepause ute i villmarken.

som et eneste stort smil når man leser om denne årvisse målingen, og slik er det jo ikke, slår han fast.

Toft mener han ikke har grunnlag for å ha noen formening om Jesu liv og levnet.

- Men det finnes nok mange imaginære jesuser der ute, i folks fantasi. Han er som et byggesett, på en måte. Menneskene skaper sine egne jesuser i sitt bilde. Bygger sin egen lille Jesus ved hjelp av historier de har hørt om ham, og så tror jeg det er vanlig å lage imaginær-Jesus mest mulig lik seg selv eller den man ønsker at man selv var. Så har du supermarked-Jesus. Han lages ved å shoppe alle de beste egenskapene du beundrer hos dine idoler og forbilder og putte dem inn i ham. Slike jesuser spiller nok en viktig rolle for mange og kanskje har vi en slik en alle sammen, selv om vi ikke nødvendigvis har et navn på ham.

-Betyr julehøytiden noe for deg?

- Jeg har store problemer med å både gi, og ikke minst det å ta imot gaver. Forlegenhet kanskje, men jeg vil så nødig såre giveren av gaven eller takkeren for gaven jeg selv ga. I tillegg er det en traurig øvelse å bivåne teaterstykket med dårlige skuespillere i aksjon i rollen som overlykkelig mottaker av "denne nøtteknekkeren i sjokkrosa plysj har jeg alltid ønsket meg!" sier Toft, som mener julegavetradisjonen har gått for langt og mye lenger enn det også.

Han har sett hva som kan skje med en liten unge som nesten ikke får gaver i et juleselskap hvor de andre ungene drukner i gavepapir. Det var et såpass hjerteskjærende syn at han sporenstreks meldte seg ut av hele tradisjonen. Familien syntes ikke det var bare enkelt.

- Jeg bare forsterket inntrykket av å være han rare typen med de rare meningene. Så i flere år dro jeg utenlands i julen, eller tok en maraton med oppsparte tv-serier. Men jeg har faktisk en god følelse rundt jul, allikevel. Jeg elsker mange av julemelodiene og har jo også min egen som spilles hver advent hos NRK-Rogaland. Men altså; når som helst på året om jeg skulle slumpe til å ha det gullende rent og ryddig hjemme hos meg selv, da kommer jeg i skikkelig deilig julestemning!

Vamp-ekteskap og turnéliv

Hva med turnélivet, kan du si noe om det?

- Turnélivet er underlig og superfascinerende og krever en tykk bok for å forklares ordentlig. Vi har konserter hver bidige dag i gjerne 40-50 dager i strekk. Det er fokus på produktet døgnet rundt hos alle. Vi er vaksomme mot rutinens ødeleggende kraft, og forbedringspotensialet diskuteres ved alle møter, og spesielt i timene før og etter konserten. Vi strener rett fra den vanligvis og heldigvis øredøvende sluttapplausen til fellesskomet, smører en brødskeiv og skjærer avocado og snakker om akkurat «det som manglet her og

det som kunne vært bedre der».

Den store forelskelsen er over etter to år med ny besetning i Vamp, men Toft sier han fortsatt er veldig glad i hver enkelt av de andre han har valgt å dele livet med.

- Vamp er mitt muhammedaner-ekteskap og de andre fem i orkesteret er mine koner. De andre har alle sine kjærestere og familier utenom, men jeg er trofast og akter å være det livet ut. Jeg blir ikke sjalu; de får nå holde på. Av alle mine forhold er dette det i særklasse mest friksjonsfrie, selv om det når sant skal sies er et latterlig dårlig sammenligningsgrunnlag. Men det hersker fred og fordragelighet og tilsynelatende gjensidig beundring, respekt og kjærlighet mellom oss seks, og også mellom oss og dem som drar sammen med oss; arbeidsfolkene som min mor insisterer på å kalle dem. Crewet, som de kaller seg selv. Fire-fem hyggelige, særpregede og perfekte personer som er med på å gjøre turnélivet til en dans på roser, sier Toft.

Når vi treffer Vamp-vokalisten i slutten av november, har han en kort friperiode før neste konserterunde. Dagene hjemme i Haugesund skal blant annet vies til å besøke moren, til å betale regninger og kanskje spille litt tennis.

- Og nå skal jeg bort og treffe broren min, Helge, avslutter Jan Ingvar Toft. Som selv foreslo tittel til intervjuet som et fiffig pek til Vamps siste albumtittel «La la la».

AV EVA BIRKELAND ■

MARKERTE «EMLY»-FORLISET

Under Allehelgensdagsgudstjenesten på Utsira i november ble de fire omkomne i «Emly»-forliset minnet spesielt. Det er nå 40 år siden fiskebåten forliste utenfor Åkrehamn.

- Faren min er ikke så glad i Utsirasangen. Det har jeg aldri hørt en sirabu si før. Jeg ble nesten litt sjokkert. Jeg har liksom tenkt at alle må like den hvis en er sirabu, men jeg tror han synes den er sørgelig.

Ordene tilhører ordfører Marte Eide Klovning, som holdt tale ved kransenedleggelsen etter gudstjenesten.

I år er det 40 år siden fiskebåten «Emly» forliste. I Utsira si historiebok leser vi:

«Lille Nyttårsaftnen i 1977 opplevde Utsira den verste ulykken på mange år. Fiskebåten «Emly», som var hjemmehørende i Vedavågen, hadde vært ute og fisket pigghå ved Ferkingstadøyene. I kveldingen var den på vei til land for å levere fangsten.

Om bord i båten var John Bjarne Skare (18 år), Magnar Nilsen (41 år), Magne J. Nilsen (19 år) og Magnus Miljeteig (52 år). Alle var opprinnelig fra Utsira.

På radioen snakket båten med en av fiskerne i Åkrehamn. De regnet med å være inne i løpet av 20-25 minutter. Mannskapet var lokalkjente, men ble overrasket av et voldsomt uvær med tett snøkvav og vind. Antagelig gikk båten

på en flu i nærheten av Sandholmen. Vrakrestene fløt, og ingen overlevde.»

- Pappa sin onkel Adolf gikk i fjæra og lette etter spor av båt og folk i årevis etterpå. Den sorgen en far og en mor må ha følt kan jeg aldri forestille meg hvordan var, for det vet bare de som har kjent på det. Men når noen går bort i et så lite samfunn som her ute, gjør det vondt i mange sjeler, og det merkes at en av oss er vekke, sa Marte Eide Klovning.

De var mange i antall som deltok på allehelgensdagsgudstjenesten på Utsira.

Sokneprest Einar Andreassen snakket med flere av de etterlatte etterpå.

- De var svært takknemlig for markeringen og kom langveis fra på dagstur. En av dem skulle vært om bord da båten forliste. Alle var i samme familie.

Andreassen hadde en hilsen på minnesamværet etterpå, der de tilstedeværende kunne ta med seg en eller flere roser.

- En pårørende tok tre roser; til to graver og til stuebordet hjemme. For meg ble det et fint bilde på vandringen i sorgens landskap, sier han.

AV EVA BIRKELAND ■

Ordfører Marte Eide Klovning legger ned krans.

Mange overvar kransenedleggelsen etter gudstjenesten.

Minnestein for tre av de omkomne etter Emly-forliset. Fjerdemann ble funnet og har egen grav i Vedavågen.

FORLIS

Snakkast

sa me

desemberkvelden i syttisju

Eg på veg te tante med posten

du på veg him

Snakkast!

og gav kvarandre feriemil med tusen julelys i auga

men itte på va det taust

Då hav

vind og straum

rauk samen i slosskamp

låg fire ofre att på botn etter dei

Emlys knuste styrehus i fjoresteinane

sa dei på nyhetene

Dei var fire

Ein son, far, ektemann, bror, onkel,

sjyssjobad'n, nevø, svoger, badnabad'n

Ein venn

I hus itte hus sneik mørkno seg inn

sette seg i sofaen

som ein arrogant og høgst uønska gjest

utan himetevét

Nådelaut innestengd

i sorgje sin knyttneve

ynskte me lyden frå havbrakje'

rundt øyne

mot strendene

kunne skrus av

orka'kje høyra den evige songjen

Havet gir og havet tar

Tok lekavel ikkje med seg minna om

ei kasjetthua på snei

solstrålesmil

energi og humør

lune vesen

pågongsmot

optimisme

litlebror te Bo'a

Glitrande spor i hjarta

Kjellaug Skare

JOSTEINS SALMEDRYPP

-Jeg har skrevet ned noen observasjoner og refleksjoner knyttet til salmer. Det er ikke grundige analyser av hele salmer, men korte tekster - små drypp - med fokus på bestemte enkeltheter jeg mener er viktige. Mitt ønske er å dele dette med dem som synes det er interessant. Kanskje i noen tilfeller klargjørende. Om mulig også - slik det er for meg - rett og slett oppbyggelig. Til andakt. Utbyttet blir størst om en har en åpen salmebok og en kopp kaffe for hånden under lesningen.

Jostein Vestbø

HEFTIG HENGIVENHET

Bør vi hefte oss med detaljer? Stundom kan det ha noe for seg. For eksempel når vi synger nr. 38 i Norsk Salmebok 2013, og kommer til siste vers.

Salmen ble publisert like før jul i 1732, i et lite hefte med tittelen «Nogle Jule-Psalmer, Gud til Ære og Christen-Siæle, især siin Elskelige Menighed Til Opmuntring, til den forestaaende glædelige Jule-Fest, enfoldig og i Hast sammenskrevne af Hans Adolph Brorson».

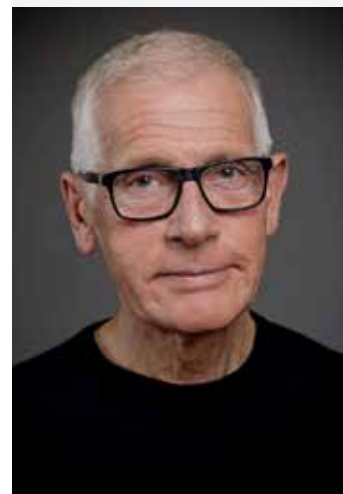
Brorson (1694-1764) var biskop (i Ribe) og hadde sett seg irritert på en altfor verdslig og løssluppen julefeiring blant folk. I den første salmen er han mer formanende moralist enn syngende evangelist: «... ..Hand (Jesus) er vor Jule-Gave, Vor Glæde, Lyst og Liv, I Ham vi og vil have Vor Jule-Tidsfordriv» (de to siste vers av denne salmen finnes i nynorsk gjendiktning på nr 8 i vår salmebok).

Av andre salmer i dette heftet er «I denne søde juletid», «Her kommer dine arme små», «Den yndigste rose» – og altså «Mitt hjerte alltid vanker». Vi er i pietismens tid med individualisme, subjektivisme og sterkt vekt på følelser og erfaringer og en uforbeholden og til tider nokså – etter vår oppfatning - søtladen hengivenhet til Kristus. Dette preger også denne salmen, særlig på slutten, og enda mer i original-versjonen enn slik vi synger den.

Av de opprinnelig 11 vers har vi 8 i vår salmebok. Det er i og for seg fornuftig. I Danmark - hvor man vanligvis gjerne synger mange vers - har de 9, men de har likevel kuttet et av de vers vi regner som vakre og viktige, det aller siste: «Jeg gjerne palmegrene vil om din krybbe strø».

Hvorfor det? Antakelig på grunn av den heftige bildebruken i den opprinnelig tekst. I Norge omskrev Landstad dette verset, med det resultat at det siste vers ikke tilførte noe nytt i forhold til det nest-siste. I begge vers, slik vi synger, bes det om at barnet må bli født/svøpt i hjertet. Ikke slik i Brorsons tanke og tekst. Han går et skritt lenger. Salmens klimaks er hos han ikke en barnefødsel i våre hjerter, men en erotisk lykkestund. Julenatt blir den bryllupsnatt Kristus og menigheten forenes i, «unio mystica»:

*«Jeg vil med Palme-grene
Dit Hvile-Stæd bestroe,
Min Brudgom, Dig allene,
Jeg leve vil og døe!
Kom! Lad min Siæl erlange
Sin rette Qvæge-Stund;
At kysse tusind gange
Din søde Rosen-Mund».*

Bernhard Østebø og Ole Martin Høystad satte pris på et stort publikum til foredraget.

Foto: Eva Birkeland

Sjelenes betydning før og nå

«Hvilken betydning har sjelen i vår tid?» spør professor Ole Martin Høystad. Sammen med publikum på Haugesund folkebibliotek forsøkte han å finne svar.

- Sjelen har en dramatisk historie og har vært gjenstand for ulike oppfatninger gjennom tidene. Spørsmålet mitt er om sjelen fortsatt er en nødvendig dimensjon i vårt menneskesyn, eller om den så å si er gått ut på dato, sier Høystad.

Dr. philos. og professor Ole Martin Høystad har skrevet boka «Sjelenes betydning. En kulturhistorie», som er solgt til fem land.

Torsdag 30. november tok han med seg foredraget «Hvilken betydning har sjelen i vår tid?» til Haugesund folkebibliotek. Han ble invitert dit av kunstner Bernhard Østebø, som har lest boka hans og selv er opptatt av sjelen som tema både privat og kunstnerisk.

- Uansett hva man tenker om begrepet sjel, så innebærer det et forsøk på å gripe noe av det dypeste, det mest genuint menneskelige, ved oss. Jeg tror vi bruker ordet for å uttrykke noe vi aner dypt inne i oss selv, sier Østebø.

Menneskets sentrum

Høystad har skrevet bok om sjelen fordi den i vestlig kultur har blitt ansett som menneskets sentrum og vesenskjerne.

-Omsorg for sjelen har vært menneskets hovedoppgave og danner grunnlaget for vår kulturs individualisme, forklarer professoren.

Spørsmålene han har tatt for seg om sjelen er disse:

- Er den et rent religiøst begrep, og gjenstand for tro?
- Eller et psykologisk begrep, om «det psykiske» og psykiske lidelser og gjenstand for terapi?

- Eller en metafor, et bilde eller symbol om personlige egenskaper, jfr. uttrykkene «en svak sjel», «en hel og ren sjel» osv.
- Eller et begrep, for eksempel i et filosofisk system?
- Er den medfødt, noe evig og udødelig,
- Eller noe som skapes og utvikles i en dannelsesprosess

På Haugesund folkebibliotek begynner Høystad sin sjelehistorie med filosofen Homer, som er «alle sjelers far». Tidspunktet er 7-800 år før Kristus. I antikken var sjelen - eller psyke - en skygge av kroppen som først viste seg i døden. Noen hundre år senere kom Sokrates og Platon, som anså sjelen som selv. «Har du husket å ha omsorg for din sjel?» var Sokrates' appell.

- Sokrates gikk rundt og stilte folk dette spørsmålet, smiler Høystad, og drar publikum inn ved å spørre hva de hadde tenkt om Bernhard Østebø gjorde det samme med dem.

Godt over hundre publikummere har tatt turen til biblioteket for å høre foredraget om sjelen.

Høystad snakker videre om Platon, som gjorde sjelen til menneskets sentrum og delte den hierarkisk i tre deler: Først uhyret begjær/lidenskap, deretter mot og vilje, og så den guddommelige og evige fornuften.

- Så kom Aristoteles og opphevet kropp- og sjel-dualismen. Han anså sjelen som et livsprinsipp som gir alt form, og mente at sjelen skulle utvikles og nå fullkommen og ren form, sier professoren.

Amor og Psyche av Francois Gerard (1798). «Omsorg for sjelen» ble et favorittmotiv i kunsten allerede i senantikken.

- I senantikken cirka 500 år før Kristus kom sjelepleie på moten. Den greske filosofen Plotin mente at mennesket er en helhet med kropp, sjel og fornuft/ånd. Sjelen kunne både besjele og fri seg fra kroppen. Sjelenes mål var å bli del av Det ene, ånden, som alt strømmet ut fra, forteller Høystad.

Fra Middelalderen og utover

Sjelenes skjebne etter døden var hovedtema i den kristne middelalder. Både i kirken og folkekulturen forestilte man seg at den forlot den døde gjennom munnen i dødsstunden.

Middelalderen var sjelens glansperiode. Bildet er fra 1400-tallet

Det var også ulike forestillinger om hvordan den så ut. Det vanligste var å se den for seg som et lite menneske, et motiv en gjenfinder i kunsten helt til våre dager.

Høystad tar under foredraget for seg de store spørsmålene om sjelens frelse eller fortapelse som har gått igjen i kristendommen.

- Sjelen har blitt sett på som guddommelig, udødelig og evig, og at den ender i enten himmel eller helvete med evig pine. Dette har gitt folk sjelekvaler og dårlig samvittighet i over tusen år, sier han, og trekker frem de sju dødsyndene, der spesielt den ene kan være ganske aktuell i dag.

- Grådighet. Det er mye grådighet i samfunnet i dag, og spesielt blant ledere. Vestlandet har tidligere vært kjent for sin nøysomhetskultur, men oljen har vel forandret på det også, sier han tørt, til publikums nikkende anerkjennelse.

To store teologiske spørsmål i kristen tankegang har vært hva som skjer med sjelen og kroppen i døden, og om man oppnår frelse ved gode gjerninger eller tro alene.

Teologen Augustin skal i tidligere tider ha ment at tro alene gir frelse, og det samme kom Martin Luther fram til i sin tid, selv om han også mente vi skulle tilstrebe å handle riktig.

Under Renessansen fra 1350-tallet kom vitenskapelige oppdagelser som utfordret kirkenes menneske- og verdensbilde. Filosofen Descartes mente sjelen var det samme som fornuft og tankeevne, og at kroppen var natur og et «mekanisk urverk».

-Descartes var på anatomisk jakt etter sjelen med disseksjonskniv, sier Høystad.

Han forteller at i opplysningstiden på 1700-tallet fikk sjelen enda hardere kår. Fornuft og selvbevissthet kom enda mer i sentrum, og sjelen var ikke lenger alle tings målestokk. Immanuel Kant slo fast at verken Gud eller sjelens eksistens kan bevises.

- Men samtidig mente Kant at vi trenger sjelen og troen på sjelens frelse eller fortapelse på dommedag for å handle moralsk rett, sier Høystad.

Ny oppblomstring

Etter opplysningstiden kom den sjelfulle romantikken. Man gikk mer over til å tro at na-

turen og alt levende var besjelet og at sjelen var del av noe større enn mennesket. «Man dyrker sjelen ved å følge hjertets stemme», og «sjelens frelse er i kjærligheten» var mantraene. Goethes «Faust» var et sjeledrama, og i kunsten ble naturen et bilde på det indre sjeloliv.

Høystad trekker fram Henrik Wergeland og Søren Kierkegaard som representative diktere fra denne perioden.

- Kierkegaard var blant dem som forstod sjelen både religiøst og psykologisk. På denne tiden fikk man generelt en ny forståelse for angst og et splittet sinn. «Sjelen frelles ved at personen er trofast mot seg selv», mente Kierkegaard.

Mot 1800-tallet kommer vi fram til Darwin og vitenskapen om at mennesket er blitt til ved en gradvis evolusjon gjennom tusenvis av år. Et spørsmål var om sjelen også var et produkt av utvikling. Darwin helte mot at mennesket er født med sjelsevner og språkevne som må utvikles.

- I dag har vi jo uttrykket «mangelfullt utviklede sjelsevner», som kan passe inn under dette, sier professoren, før han går videre til psykologen Freud, som opererte med sjelen som noe ubevisst og irrasjonelt, fullt av komplekser og tabu. Sjelen ble det samme som psyke.

- Spørsmålet kan da være om det å gå i terapi betød en reduksjon av sjelen, eller om sjelen var mer enn «det psykiske», sier Høystad, og sier at sjelen likevel gjenoppstod i diktningen og i romaner utover på 1900-tallet.

- Ny psykologisk diktning i realistiske romaner, med Dostjevskij og Hamsun som foregangsmenn, ble mer vanlig. Det indre sjeloliv er hovedmotiv hos alt fra James Joyce og Virginia Woolf til Coetzee og Knausgård.

Gjennom sine undersøkelser og dypdykk i sjelens historie har Ole Martin Høystad kommet fram til ulike betydninger sjelen kan ha i vår tid.

Sjelen:

- Består som religiøst begrep for dem som tror
- Er et psykologisk begrep om psyke og psykiske lidelser
- Er et teoretisk/filosofisk begrep i et menneskesyn
- Er et bilde på personlige egenskaper
- Er et allment begrep om menneskets indre, for summen av følelser og personlige holdninger
- Noe sammensatt og komplekst, noe subjektivt og vanskelig å identifisere
- Noe vi trenger for å få grep om, og grep på det som rører seg i vårt indre
- Sjelen er vår frihet til å definere oss selv som menneske

Helge Martin Framnes ser fram til å lese boka om sjelen.

Aktivt publikum

Etter foredraget var det mulighet for publikum til å stille spørsmål og delta i diskusjon. Én lurte på forskjellen mellom sjel og sinn.

- Det engelske ordet for sinn er «mind», og det brukes gjerne både om intellektet og det som er sjelelig. Sjel og sinn er nært beslektet, men det er vanskelig å beskrive begge. En kan i alle fall si at både sjel og sinn ligger i skjæringspunktet mellom det kroppslige og det intellektuelle, svarer Høystad.

En annen lurte på om professoren kan si noe om sjel og kjærlighet.

- En sjel som mangler kjærlighet, mangler sjelens fundament. Kjærlighet er åndskraft. Den som mangler evne til kjærlighet, har mangelfullt utviklede sjelsevner, tør jeg påstå.

Andre områder ved sjelen som ble tatt opp av publikum var blant annet dette med ytre og indre forhold til ting, fantasi og evne til å se mønstre og sammenhenger, buddhisme med oppløsning av sjelen som mål og panteisme - at hele universet er ånd.

Folk og Kirke spurte til slutt Bernhard Østebø om han alt i alt tror god kontakt med egen sjel - slik han oppfatter sjelen - gjør oss til bedre mennesker, også overfor andre?

- Mennesket er komplisert og irrasjonelt, og det bor mange krefter i oss, så det er et litt stort og vanskelig spørsmål. Det er kanskje ikke alltid et én til én-forhold der, men jeg tror i hovedtrekk at det er godt for oss, og at det gir oss et dypere forhold til oss selv, andre mennesker og tilværelsen, mener Østebø.

Velkommen til gudstjeneste

Hver søndag feires det gudstjeneste i byens menigheter. De varierer gjerne i form og innhold, men har en ting til felles: DU er hjertelig velkommen til dette fellesskapet av ulike mennesker, små og store, gamle og unge.

Ring 52 80 95 00 for kirkeskyss – Vi henter deg gjerne!

Alle søndagsgudstjenester i Skåre, Rossabø og Vår Frelasers menigheter starter kl. 11.00 hvis ikke annet er annonsert.

SKÅRE MENIGHET

Udland kirke

Hver søndag kl. 11.00.

Søndag 17. desember kl. 11.00: Vi synger julen inn! Medvirkende er Cantus Vitale og Udland barne- og aspirantkor. Avskjed med kantor Leiv Rossehaug.

JUL I SKÅRE MENIGHET

Julaften

Gudstjeneste for små og store i Udland kirke klokken 15.00 og 16.15.

Gudstjeneste for små og store i Skåre kirke klokken 16.00.

Juledag

Høytidsgudstjeneste i Udland kirke klokken 11.00.

Kulturkirken Skåre

«Vi vil skape en møteplass mellom himmel og jord for det brede lag av folket, der vi vil samle ulike kulturkrefter og formidle kulturuttrykk gjennom nye og eksperimentelle former.» Følg med på annonsering av arrangement fremover.

Åpen kirke

Udland kirke er åpen alle hverdager i kontortiden – i tillegg til når det er arrangement i kirken. Kirkerommet kan brukes til stillhet og bønn. Lysgloben kan brukes til tenning av lys.

Bønn

Bønn hver søndag kl. 10.30 i Udland kirke. Vi følger skoleruta.

Kirkekaffe for alle

i Udland kirke etter gudstjenesten.

Søndagsskole

Hver søndag (utenom familiegudstjenester) kl. 11.00 og Udland kirke kl. 11.00

Søndagsskole samtidig som gudstjenesten.

For barn fra 0 år.

«Hellig Uro» for barn fra 3. klasse i Udland kirke.

Se også våre nettsider på www.kirken.no/haugesund, finn din menighet og velg GUDSTJENESTER fra øverste linje.

ROSSABØ MENIGHET

JUL OG NYTTÅR i Rossabø kirke

17. desember

Gudstjeneste «Vi synger julen inn!»

Julaften

Kl. 11.00. Julegudstjeneste på Bjørgene sykehjem.

kl. 15.00 og 16.15 Familiegudstjenester i Rossabø kirke.

1. juledag

kl. 12.00 Høytidsgudstjeneste. (NB! Merk tiden!)

Nyttårsaften

kl. 14.00. Minnegudstjeneste på Vår Frelasers gravlund

kl. 23.15. Gudstjeneste i Vår Frelasers kirke

7. januar

Gudstjeneste

14. januar

Globalgudstjeneste.

Vi støtter KFUK-KFUMs globalaksjon.

Avskjed med Oddveig Bergsager.

21. januar

Gudstjeneste

28. januar

Gudstjeneste

Vår Frelasers menighet gratulerer Jon Erik Kjørboe Strand som vigslet diakon!

Søndag 10. desember - på lysmessen sammen med speidere, konfirmanter og menigheten for øvrig - stod fungerende biskop Anne Lise Ådnøy for vigslingen.

Strand arbeider i 60% stilling som trosopplæringsansvarlig i menigheten og i 40% vikariat som diakon.

Vi gratulerer Jon Erik og ønsker Guds rike velsignelse.

VÅR FRELSERS MENIGHET

JUL OG NYTTÅR i Vår Frelasers kirke og Røvær bedehusapell:

Søndag 17. desember

kl. 11.00 Sanggudstjeneste: «Nine Lessons and Carols.» Rune S. Engedal

Onsdag 20. desember

kl. 11.00 Julegudstjeneste for menighetens barnehager. Sigve Clementsen.

Onsdag 20. desember

kl. 12.30 Julegudstjeneste i samarbeid med T3 og Frelsesarméens rusomsorg. Rune S. Engedal og Arve Dalby

Torsdag 21. desember

kl. 08.30 Julegudstjeneste for Haraldsvang skole. Torgeir Vea.

Fredag 22. desember

kl. 11.00 Julegudstjeneste for eldre. Sigve Clementsen.

Julaften 24. desember

Kl. 11.00 Julegudstjeneste på Haraldsvang Omsorgssenter. Arve Dalby.

Kl. 12.00 + 12.30 Julegudstjeneste Sentrum Behandlingssenter. Arve Dalby.

Kl. 13.30 Barnegudstjeneste. Torgeir Vea.

Kl. 15.00 Julegudstjeneste. Sigve Clementsen.

Kl. 16.15 Julegudstjeneste. Sigve Clementsen.

Juledag 25. desember

kl. 12.00 Høytidsgudstjeneste.

Rune S. Engedal. Avskjed for prostiprest Eldbjørg Andreassen.

Nyttårsaften, 31. des.

kl. 23.15 Midnattsmesse. Sigve Clementsen.

Nyttårsdag, 1. januar

kl. 11.00 Høymesse. Nattverd.

Rune S. Engedal.

Torsdag, 4. januar

kl. 19.00 Minnegudstjeneste ifm Trafikkofrenes dag. Rune S. Engedal.

Røvær bedehusapell:

Julaften 24. desember

kl. 13.30 Julegudstjeneste.

Rune S. Engedal.

Morgenbønn onsdag

kl. 08.30 i «Det stille rom» i menighetshuset.

Formiddagsbønn fredag

kl. 11.00 i Vår Frelasers kirke.

ADVENTSTID

Vi er nå i adventstiden og mange har store forventninger til den og det som skal komme. Adventstiden skal være litt annerledes enn ellers. Vi ønsker oss tid til ettertanke, avslapping og ro. Det å sette seg ned og lytte til julemusik i et rom pyntet til advent, hva er vel bedre? Men, så er det også noe med denne adventstida som gjør at det blir mye mer stress enn ellers, jag etter alt vi skal få gjort og alle avslutninger vi skal få med oss.

I kirka er vi så heldige at vi får starte adventstida med overnatting i kirka natt til 1. søndag i advent, med de som går i 5. og 6. klasse. Det blir litt lite søvn, men det er ikke det som er viktig. Vi får lov å sammen lage en ramme rundt forventninger og hva vi vil formidle i adventstida. Det å få innblikk i at de fleste av oss har det veldig godt, men at det ikke er alle rundt oss som har de samme forventningene og mulighetene som vi har. Det å løfte blikket litt og se de rundt oss, se at vi har mulighet til å være med å gjøre adventstid og juletid bedre for noen. Det at ikke alt trenger å handle om å kjøpe de dyreste gavene eller pynte mest mulig, men at vi kan bry oss om andre og se hverandre. Jeg vil ønske dere alle en god adventstid, og husk, «den største gleden du kan ha, det er å gjøre andre glad»

AV BJØRG LUND, SKÅRE MENIGHET ■

Livets gang

DØPTE

Rossabø kirke

12.november:

Mila Tveit Nyland

19.november:

Loke Storstein Helgesen

Håkon Sørhaug Landro

Meja Lothe Ekholm

Lova Flank-Lothe

Udland kirke

12.november:

Magnus Johan Østenstad

Philip Friis Selbak

19.november:

Frida Øfelt

Lotte Harley Halsnes Nilsen

Vår Frelasers kirke

5.november:

Molly Torgerstuen Stabæk

Vetle Storm Solberg

Bastian Grindhaug

19.november:

Harald Thorbjørnsen

*Herren skal bevare din
utgang og din inngang
fra nå og til evig tid.*

Salmenes bok 121, 8

3. desember:

Truls Gautesen

Mathias Panoyan-Sørhaug

Christian Larsen

Jesper Lande Hebnes

STEDT TIL HVILE

VÅR FRELSERS MENIGHET

Harald Schou Hjorth

f. 1925

Unn Audhild Kjeilen

f. 1956

Astrid Odland

f. 1936

Eva Gavle Bakke

f. 1940

Einar Kallevig

f. 1934

Ingrid Leitgeb

f. 1938

Edel Jakobsen

f. 1944

Gunvor Levang

f. 1948

Lütcherath

f. 1948

SKÅRE MENIGHET

Peder Ragnvald Aarvik

f. 1930

Hildur Qvale

f. 1921

Harald Beiermann Thoresenf.

1939

Karl Johan Lier

f. 1933

Gerd Regine Førre

f. 1930

Tore Larsen

f. 1946

Astrid Sofie Stueland

f. 1935

Tone Henriksen

f. 1942

ROSSABØ MENIGHET

Tor Andreas Fagerland

f. 1949

Kurt Geir Haraldseid

f. 1959

Valborg Svanberg

f. 1918

Gerhard Kallevik

f. 1933

Oddvar Leiv Roald

f. 1936

Ingolf Johan Soltvedt

f. 1922

Marie Amalie Thomassen

f. 1921

Tordis Skulstad

f. 1937

Kjell Sætre

f. 1930

Ruth Jensen

f. 1923

KAMMERKORET BOCCA I SKÅRE KIRKE

Lørdag 16. desember opptrer Kammerkoret Bocca med konserten «Det hev ei rose sprunge» i Kulturkirken Skåre. Med seg på scenen har de tenor Ole Morten Velde og Marina Johansson fra Munor. Kammerkoret Bocca med dirigent Ive Buch Romme vant Franz Schubert-konkurransen i Wien i 2016, og fjorårets julekonsert fylte Skåre kirke til randen. Temaet for årets julekonsert er den vakre melodien «Det hev ei rose sprunge», som presenteres i ulike arrangementer og på flere språk. I tillegg synger koret julesanger på fransk, tysk, svensk, engelsk og norsk.

- Jeg har funnet fram arrangementer som benytter korklangen på ulike måter og får melodiene godt fram. I noen sanger deler jeg koret opp, for eksempel i to likeverdige kor eller i en kvartett og et større kor. Dette gir en spennende effekt og et variert lydbilde, forteller Ive Buch Romme.

Kammerkoret Bocca teller nå 25 dyktige sangere, og er dermed på sitt største siden oppstarten i 2010.

NY DAMETUR TIL MALAGA

Med fokus på fellesskap og tilhørighet ønsker Skåre menighet igjen å arrangere tur til Casa Montana i Allhurin de la Torre. Dette ligger i underkant av 10 km fra Malaga. Datoen er 3.-7-september 2018, og det blir temasamlinger med fokus på: «Min menighet og meg».

-Casa Montana innbyr til sosialt samvær, avslapning, utfordringer og opplevelser i nærområdet, sier menighetsarbeider Bjørg Lund og diakon Lisbeth Skilhagen Haaheim.

De forteller videre at det blir to samlinger i forkant av turen, for informasjon og for å bli bedre kjent med hverandre. Dette skjer mandag 7. mai og mandag 27. august i Udland kirke. Mandag 1. oktober blir det også en mimrefest i etterkant av turen. Mer informasjon om turen og påmelding skjer via mail til Lisbeth, lh336@kirken.no. Påmeldingsfristen er 9. april, og påmeldingen åpner allerede 10. januar 2018.

-Skynd dere og meld dere på, oppfordrer Bjørg og Lisbeth, som gleder seg allerede.

PEPPERKAKEKIRKE

Denne spiselige modellen av Vår Frelsers kirke er laget av Marit Kristin og Kurt Jansen og deres barn. Både Marit Kristin og Kurt jobber som frivillige i Vår Frelsers menighet. Til pyntingen fikk de også hjelp av andre barn og voksne på arrangementet Supertorsdag. Her setter prost Rune Steensnæs Engedal (t.v.) og Lars Breivik Helledal kirken på plass på Gamle Slaktehuset, der den nå pryder pepperkakebyen sammen med alle de andre flotte bidragene.

VEMODIG FARVEL FOR ODDVEIG

-Nå har jeg vært her så lenge at ungene jeg ble kjent med da jeg begynte, har fått barn selv, sier Oddveig Bergsager med et vemodig smil.

I februar 1998 begynte hun som kirketjener i Rossabø kirke. Etter nesten 20 år i «Kjerka sør i by'n» går hun inn i pensjonistenes rekke 31. desember.

-Jeg har likt meg veldig godt i Rossabø. Spesielt har det vært flott å jobbe med gudstjenestene, og det har vært en flott stab. Det er kjekt med alle ungene jeg har blitt kjent med, som roper hei til meg ute.

Da Oddveig startet karrieren som kirketjener, jobbet hun annenhver søndag i tillegg til å vaske i kirken. Etter hvert ble det jobb tre av fire søndager, i tillegg til annet praktisk arbeid.

-Jeg har ikke lyst til å slutte, innrømmer Oddveig. Hverdagen vil bli annerledes. En ting vet hun likevel; hver mandag vil hun være å treffe som frivillig speiderleder i Rossabø kirke. Det setter menigheten stor pris på. Søndag 14. januar vil Oddveig Bergsager bli takket for 20 års tjeneste i Rossabø kirke.

HVERT TRE FIKK EGET HELSEKORT

I høst har det vært en storstilt registrering av trærne på gravlundene i Haugesund. Arborist Stig Kjoberg Almås fra firmaet Tre & Hage AS på Stord har gjort en vurdering av hvert enkelt tre med tanke på hull, sprekker og råte. Trærne på gravlundene i Haugesund får stort sett gode skussmål, men noen må bort. En fullstendig rapport utarbeides i disse dager. Trær med strukturelle skader, som for eksempel greinkløfter, har fått tausikringer.

Store trær kan gjøre stor skade når de faller, og sikkerheten på gravlundene der folk ferdes skal ikke kimses av.

-Vi har drevet en del beskjæring av trær av sikkerhetsmessige årsaker. Men det er første gang vi har en ekspert her til å ta en full registrering, sier Torvald Haugen, administrasjonsleder for gravlundene i Haugesund.

Haugen forteller at det på sikt skal plantes en del nye trær på gravlundene.

-Da vil vi ha slankere trær som samtidig passer inn med de som står der nå, og det er mulig vi bruker en landskapsarkitekt til å hjelpe oss, sier han.

KRISTEN LITTERATUR

Allsidig utvalg for hele familien

Andaktsbøker
Diktbøker
Romaner
Biografier
Lokale bøker
CD/DVD
Kort

Bibler og salmebøker

Ulike varianter i oversettelser og designutforminger.

Willow Tree-figurer

Åtte hyllemeter med ulike figurer

Stort utvalg i BARNEBØKER

KRISTELIG BOKHANDEL

Haraldsgata 119 - Tlf. 52 72 15 30 - butikk@kr-bok.no - facebook

iMi
BEGRAVELSESBYRÅ

50 år i Haugesund

Døgnvakt: 52 70 19 70

Tradisjonsrikt og moderne i nye lokaler

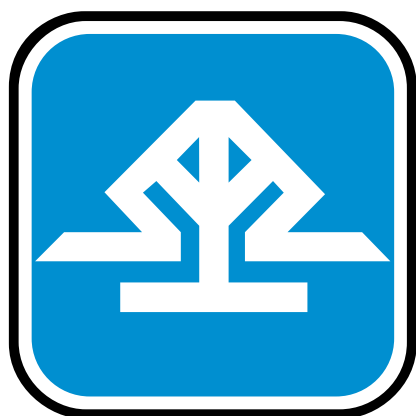
Strandgata 196

Kundeparkering

Egne solister og pianist

Utstilling av gravstein

www.imibb.no

Haugesund
Sparebank

VI TRENGER FRIVILLIGE

Vi starter kurs for nye medarbeidere på Haugalandet
7. mars 2018. Kontakt Kirkens SOS i Rogaland snarest.

E-post: rogaland@kirkens-sos.no tlf: 97170995.

Annonser

AvtaleGiro: en enkel, sikker og rimelig måte å gi din gave til Folk og Kirke på

Vi er takknemlige for alle som velger å gi en gave til menighetsbladet vårt. Nå oppfordrer vi til å bruke AvtaleGiro, som gir fordeler for begge parter.

Enkelt. Med AvtaleGiro lar du banken din ordne betalingen for deg.

Sikkert. Du har like god oversikt over betalingen og kontoen din som før.

Rimelig. AvtaleGiro er en av de rimeligste måtene å overføre gavebeløp på. Giver får også skattefradrag for sine gaver.

Fordel for kirken. Rimelig ordning å administrere. Ressursene kan settes inn på andre viktige områder.

Slik kommer du i gang: Gå inn på www.kirken.no/haugesund, velg **GIVERTJENESTE**. Print ut skjema, fyll ut og lever kirkekontoret. **Tusen takk for din gave!**

Perlestrikke

**KALLEBERG
TEKSTILTRYKK**

KVALAMARKA INDUSTRIOMRÅDE - HAUGESUND

TEKSTILHUSET
Jacobsen's
HAUGESUND
Est. 1913

FKK butikken
fkra.no/fkbutikken

Bestill katalog på
boligpartner.no

BoligPartner

Nord Motor
www.nord-motor.no

HAGIA Haugesund
Bønesveien 70, 4260 Torvastad
Tlf. 52 84 67 88

**Stiftelsen
Karmsund ABR-Senter**
Vi har hele behandlingsskjeden innen rusomsorgen.
Tlf. 52 85 90 00
www.stiftelsen-karmsund.no

MENY
GARDSENTERET
Nygaardsvn. 6, 5515 Haugesund

Vakker hvile
- stell og tilsyn av gravsted

Friestad Kjøkken & Interiør as
Vestheimvegen 33
4250 Kopervik
Telefon 52845090
www.friestad.as

GEIR SIRNES a/s
AUT. RØRLEGGER
Karmsundgt. 58 - P. b. 2129, 5504 Haugesund
Butikk: 52 80 60 70 - Mob. 408 06 070 - Vakttlf. 41 41 22 22

expert

Sørhaug
www.nilssorhaug.no

Svelland Bygg as

Haraldsgt. 140 - 5527 Haugesund

O. J. Hanssen A/S
Haraldsgt. 147 - 5527 Haugesund

Handelsbanken

GRAVSTEIN
Se vår store utstilling, eller be om katalog

Naturbakst
TRADISJONER I GENERASJONER
BAKERI & KONDITORI

Hillesland kontorspar
Telefon: 52 73 74 00
E-post: post@hillesland-kontor.no
Åpningstider: 8-16 (mandag - fredag)

Skattkjær Skiferindustri as
Ørpetveitvn. 59 Telefon 52 70 42 90
5534 Haugesund. Telefax 52 70 42 91
www.skattkjaer.no E-mail: post@skattkjaer.no

**HAUGLI
BAKERI**

DE FINNER VÅRE BUTIKKER HER:
Haraldsgaten 111, Haugesund, tlf. 968 04 696
Øvregeten 161, Haugesund, tlf. 52 70 32 22
Rennesøytgt. 10, Haugesund, tlf. 982 21 236
Kafe Espresso, Haraldsgt. 134, Haugesund, tlf. 948 65 987
Kjøkkenet, Haugesund, tlf. 406 99 469
Mega Storsenter, Kopervik, tlf. 947 91 644
Oslen, Oslen storsenter, tlf. 468 05 559
Amanda Storsenter, tlf. 947 81 572
Sveio sentre, tlf. 941 96 070
Åkåsli senter, tlf. 947 95 868
Raglamy, Longhamarveien, tlf. 406 99 467

HAUGALAND RENGJØRINGSERVICE A/S
Telefon 52 72 15 55

4 SAFETY
OFFSHORE OG FØRSTEHJELPSKURS
www.4safety.no

**oddinges
gull & sølv**
Haraldsgt. 120 - 5500 Haugesund - Tlf. 52 72 42 89

**Ferkingstad
og Alsaker**
RÅDGIVENDE INGENIØRER VVS - MRIF

STORESUND RØR A/S
Telefon 52 83 09 28

**Ekornseters
BLOMSTERFORRETNING**
Tlf. 52 72 21 75 - Haraldsgt. 95 - Haugesund

ETR
Elektro & Telecom

**TRYGVE
TRAFIKKSKOLE**
Øvregt. 173 - 5525 Haugesund
Tlf. 40 30 00 80

AA. ODDENES. EFTF
KORREKT & BLIKKENS ADRESSEKOSTE
Haugesund 52 70 11 00 11 00 11 00
REPERASJON
SLIPES
REPARATUR
KORREKTUR

Haraldseid
TRAFIKKSKOLE
Tlf. 52 72 10 39
post@haraldseid-trafikk.com

HAGLAND

ALF LEA & Co.
www.dykk.no

**BYGGMESTER
KOMPANIET**

**HAUGESUND
BEGRAVELSESBYRÅ**
Egeland-Eriksen
Tlf. 52 71 60 50

coop
Sørvest

INTERFLORA
Rossebø Blomster
Salhusveien 148, Tlf. 52 73 73 00
www.rosseboblomster.no

**TØGERSEN
ELEKTRO**
AUT. ELEKTROENTREPRENØR

Rennesøytgt. 12,
5537 Haugesund
Tlf. 52 73 85 40
post@byggmesterkompaniet.no
www byggmesterkompaniet.no

TOOLS MASKINFORRETNINGEN
TOOLS BUTIKKEN PÅ RAGLAMYR
Tlf. 52 86 49 00 • Fax. 52 71 70 71
www.maskinforretningen.no

CIRCLE K
Circle K Kvala

OPEL
Åkra Bil
Diktervegen 8,
5538 Haugesund
52 70 60 00
www.oakrabil.no

1 PER VELDE AS
EN GOD KONTAKT

Karsten Bjellanc
- nærretten på Haugalandet

AutoMester
Birger Aase Bilrevisita as
5500 Haugesund
Telefon 52 73 70 25

Prøv byens
beste bilvask

Åkra Bilimport
Rådhusgaten
4270 Åkrehamn
52 84 55 00
www.oakrabilimport.no

**HAUGESUNDS
Elektriske**
AUT. INSTALLATØR
Skjoldavegen 121, 5519 Haugesund
Tlf. 52 71 77 11 - E-post: post@haugel.no

**Konikk
3 Tannleger**
Karmsundgt. 59 B, Postboks 4093, 5506 Haugesund
Telefon 52 01 08 60

ROSSABØ MENIGHET

Se www.kirken.no/rossabo

Julekonsert i Rossabø kirke 14. desember

kl. 18.00 Mini- og Maxigospel fremfører julemusikalen Stjernen viser vei, spesialskrevet til Rossabø Mini- og Maxigospel av Goos ten Napel og Silje N. Dahl.

Juletreffest i Rossabø kirke torsdag 4. januar

kl. 17.30. Hele familien er velkommen til underholdning, godteposer og juletrengang

SKÅRE MENIGHET

Se www.kirken.no/skare

KRIK Skåre

For ungdom fra 8. klasse og oppover hver torsdag klokken 19.30 i Udland kirke. Sport, action, lek, kafé, nattcup, preik, helgeturer og friluftsliv

Kor og lek Mandager

kl 17.00-17.45. Fra 0-6 år. Mye sang og musikk, lek og aktiviteter. Samlingsstund.

Etter skoletid

Tirsdager

kl. 13.00-15.00. Fra 1.-7. klasse. Klubb med måltid, lek, idrett, spill, forming og musikk. Samling i kirkerommet med bønn og lystenning. Fra 5.-7. klasse er du med som minilederagent, med egne samlinger!

Program:

*Samling i kirkerommet

*Formidling av søndagsskolekonsulent Elisabeth Fauskanger

*Sang av Kor og lek

*Restekakespising fra julen (ta med kaker!)

*Utlodning

*Gang rundt juletreet

Arrangører
Udland søndagsskole og Diakoni- og misjonsutvalget

VÅR FRELSERS MENIGHET

Se www.kirken.no/varfrelsers

JULEN 2017

Konsert i Vår Frelsers kirke:
Mandag 18. desember kl. 18.30
Hanne Kroghs julestjerner

Unge Voksne

Søndag 26. november

kl. 19.30 Sushi og bønnevandring.
Vår Frelsers menighetshus

OPPSTART ETTER

NYTTÅR:

Lørdag 6. januar kl. 12.00

Lørdagskaféens juletreffest i Norheim kirke – felles for Haugalandet.

Søndag 7. januar kl. 16.30-18.00

Julefest – for alle generasjoner i Vår Frelsers menighetshus

Onsdag 3. januar kl. 11.30:

KIRKERINGEN møtes i salongen

Fredag 5. januar kl. 11.00:

FORMIDDAGSBØNN i kirken + kaffe

Torsdag 18. januar kl. 16.00-

19.00: SUPERTORS DAG

Onsdag 24. januar kl. 11.30:

SANGSTUND Helsehuset i Sentrum

Tirsdag 30. januar kl. 19.00:

MANNMØTE

EVENSØNG

Søndag 21. januar kl. 18.00
Liturg: Torgeir Veia, kantor Goos ten Napel, Kantoriet.

«ELVIS GOSPEL»

Søndag 4. februar kl. 19.00

BISPEVISITAS

13.-18. mars 2018

visiterer Biskop Ivar Braut Vår Frelsers menighet.

Noter dere dagene allerede nå – vi kommer tilbake til mer eksakt program for uken.

BLIR DU MED i

«Team Vår Frelsers»?

VI HAR BRUK FOR DEG – VI HAR Plass TIL DEG

Menigheten vil gjerne ha med flere frivillige, både fordi det er godt å være mange som deler på arbeidet, men også fordi vi tror det er flere som både kan og vil bidra. Så har du skjulte talent, hjerterom til overs, ledig tid i almanakken eller andre uforløste ressurser, så vil vi gjerne høre fra deg. Ta kontakt med Inger-Mette Brommeland, 934 15 415.

SØNDAGSSKOLEN

Hver uke samles barn på Haugalandet og i Sunnhordland på søndagsskole der frivillige ledere formidler om Jesus og bibelfortellingene.

- Vi ønsker at alle barn skal bli kjent med Jesus som sin Frelser, Herre og venn. Vi ber om at troen på Jesus skal bli noe som får vokse og bo i hjertene til barna. For Søndagsskolen gir verdier for livet, sier Elisabeth Fauskanger, søndagsskolekonsulent i Karmund-Sunnhordland krets.

For at også de som ikke kan komme på søndagsskolen skal få bli kjent med Jesus, lages det i tillegg til ordinært tilbud en time med radiosøndagsskole hver uke i samarbeid med Kristen Nærradio Haugaland.

-Søndagsskolene inviterer også til mange ulike arrangement som samler hele familien, og vi har stands for å spre informasjon og invitere til søndagsskole, sier Fauskanger.

Vil du være med og støtte søndagsskolen økonomisk?

Du kan benytte kontonummer 8220 02 81701 eller nettsiden giver.sondagsskolen.no

Søndagsskoleleder Kari
Bolette Lundal og barn
i Nysæter søndagsskole på Stord.

Den kjæreste julesangen

Egentlig skulle jeg nok ikke hørt dette, langt mindre fortelle det videre. Men la gå. Jeg hadde glede av å høre det, og den gleden vil jeg gjerne dele.

Det hadde seg slik at jeg gløttet ned i den gamle kamfretrekisten, den vi legger juleduker og 17. mai-sløyer i. Der legger vi også de gamle julesangheftene, så er vi sikre på å finne dem neste jul.

Og nå var de jammen våknet til liv, og vi var ikke kommet til første søndag i advent en gang.

- Hvem er den mest folkekjære av oss? Det var «Glade jul» som var først frampå. Hun tittet fram fra Stentøyhusets julesanghefte fra en gang på 1950-tallet. – Hvis det er noen som har svaret, så finner du meg i alle julesangheftene her.

Ikke til å komme forbi

- Du er ikke alene om det, sa «Du grønne glitrende tre». Hvis det er det du ser etter, er både jeg, «Et barn er født i Betlehem» og «Deilig er jorden» med. Vi er ikke til å komme forbi når det skal lages julesanghefter, simpelthen. Alle vil synge oss, år etter år. Vi blir ikke utslitt.

- Ikke glem meg, sa «Å jul med din glede» og både neiet og bukket. Det er ikke min feil at jeg ikke er med i Frelsesarmeens julesanghefte – noe jeg ikke helt kan forstå. Ellers er jeg med i alle.

- Ja, ja, du er nå ikke med i Norsk Salmebok. Det er vi, slo «Du grønne glitrende» fast.

- Greit nok det, men jeg er nå eldst da. Jeg har ikke akkurat årstallet, men det var på 1300-tallet en gang. Og siden det er Lutherjubileum i år, kan jeg jo nevne at det var nettopp Luther som fant det bryet verdt å oversette meg fra latin i 1533. Jeg har overlevd Landstads oversettelse til norsk med glans, og jeg er langt fra utslitt ennå, så når du tar min lange brukstid i betraktning... - Ingen av dere er så gamle som meg, avbrøt «Jeg synger julekvad» seg selv, lettere indignert.

To melodier

- Jeg hadde ikke tenkt å si noe, men nå kan jeg ikke la være. Rett nok er jeg ikke oversatt fra latin av Luther, men av den danske salmedikteren Grundtvig. For det jeg vet er jeg like gammel som «Jeg synger julekvad». «Et barn er født i Betlehem» hevet stemmen akkurat nok til å bli lagt merke til. – Og jeg har til og med to melodier i Norsk salmebok. Det tror jeg ikke noen andre av dere har, la han til.

- Jeg er jo med i alle julesangheftene unntatt Kirkens Nødhjelps – merkelig nok. Men hvem av dere blir hedret med høytlesing på Lokalen hvert bidige år? Ajax og «Dei små armane», vekselvis med Claes Gill og Gretelill Tangen. «Her kommer dine arme små» syntes denne påminnelsen var nødvendig.

- Å, det spørs nå hvor lenge det varer. Husk på at du har byttet navn nå. I salmeboken heter du «Her kommer Jesus dine små» nå. Ingen

I tillegg til julesangene var det plass til litt reklame.

armer lenger. Så det spørs hvor lenge det blir Ajax i Lokalen på julaften. Nei, der ser du, «Å jul med din glede», det er ikke bare herlighet å være i Norsk salmebok, sa «Deilig er jorden».

«Å jul med din glede» klappet diskret og bifallende i hendene.

Ørkesløs

- Nei, det skal være sant, utbrøt «Det lyser i stille grender» på avslepen Sunnfjord-dialekt. Men hva er det vi krangler om? Hvem er den mest folkekjære av oss? Det er jo en ørkesløs diskusjon. Skal du regne etter oppføringer i julesangheftene, etter alder eller innhold? I mitt fjerde vers står det

*Der song dei for første gongen
ved natt over Davids by
den evige himmelsongen
som alltid er ung og ny.*

Den – himmelsongen - er det ingen som helt har klart å gjenskape. Men vi som er her i sangheftene er beviset på at det er mange som har prøvd.

Fra Den Norske Amerikalinjes nasjonalfargete julesanghefte nikket «Et barn er født i Betlehem». Det gjorde også «Deilig er jorden» fra ukebladet Hjemmets hefte fra 2002 - og «Du grønne glitrende tre» fra Arthur Sampsons julesanghefte fra 1950-årene med snømann og «God jul» på omslaget.

Dermed ble det ganske stille.

AV KNUT MELAND ■

Arthur Sampson på Victoria-hjørnet og Stentøyhuset i Kaigaten var blant de lokale butikkene som delte ut julesanghefter. De to andre kommer fra Den norske Amerikalinje og fra N.W. Damm & Søn.

